

Charaktery dobre i złe

Test podsumowujący do 3. rozdziału podręcznika,
wersja A

Czas pracy: 45 minut

Maksymalna liczba punktów: 27

..... imię i nazwisko ucznia	
..... data klasa

Przeczytaj uważnie teksty i wszystkie zadania. W zadaniach 1–3, 5, 7–8, 13–15 wybierz tylko jedną poprawną odpowiedź i zaznacz ją kółkiem. Rozwiązania pozostałych zadań zapisz starannie w wyznaczonym miejscu. Pomyłki przekreślaj. Powodzenia!

Tekst I

Bajka jest jednym z najstarszych gatunków literackich. [...] Starożytność przekazała nam dwa [...] nazwiska twórców bajki, niewolnika greckiego Ezopa i pochodzącego z Indii Pilpaja. [...]

Złotą epoką w dziejach bajki stały się wieki XVII i XVIII. Reprezentatywne nazwiska w literaturze europejskiej to przede wszystkim odnowiciel gatunku Jean de La Fontaine [żan de la fąten] (1621–1695), pisarz francuski, i Gotthold Ephraim [efraim] Lessing (1729–1781), pisarz niemiecki. [...]

Czym jest bajka? Jest krótką, prosto ujętą opowiadką o ludziach, zwierzętach lub przedmiotach, wskazującą pewne wzory zachowania jako przykłady dla pouczenia czytelnika. Ze szczególnym upodobaniem korzystali bajkopisarze wszystkich czasów z potraktowanych alegorycznie postaci zwierzęcych, takich jak lew, lis albo osioł, umownie zachowanie tych zwierząt rozumiane jako odpowiednik pewnych ludzkich cech czy temperamentów. Bajka może zmierzać do przystępnie sformułowanej nauki moralnej, wskazania właściwej drogi postępowania, może jednak także określać tylko pewne wzory zachowań bez stanowczej oceny, proponując tę ocenę czytelnikowi. [...]

Istotą bajki jest więc nie tyle opis wydarzenia, ile interpretacja wydarzenia i w dorobku najwybitniejszych bajkopisarzy łatwo znaleźć przykłady najrozmaitszych zapożyczeń: te same postaci, te same wątki fabularne wykorzystywane bywają dla nowego i własnego ujęcia. [...]

Dorobek Ignacego Krasickiego jako bajkopisarza zawarty był w dwóch zbiorach: pierwszy z nich to *Bajki i przypowieści* (1779), drugi – *Bajki nowe* (1802). [...] Zainteresowanie bajką czy w ogóle literaturą epigramatyczną¹, literaturą zmierzającą do pouczenia w postaci sentencji, jakiegoś melancholijnego albo dowcipnego wniosku o życiu i człowieku – było właściwością tej epoki [...]. [...]

Badacze dorobku Krasickiego twierdzą, że właśnie *Bajki* oddają najpełniej filozoficzne poglądy i uwrażliwienia poety, jego myśli o człowieku, naturze ludzkiej, o losie nie znalazły nigdzie tak bogatego i równocześnie dowcipnego wyrazu. Proste, skromne i przystępnie podane bajki – i filozofia? Czy to nie za daleko idący wniosek? Ale przecież słowo *filozofia* oznacza po prostu umiłowanie mądrości. A mądrość człowieka nie musi być wyrażona uczonym językiem ani przybierać formy trudnego wywodu rozumowego. [...]

Bajki mówią, że nasze życie, nasz los, nasze zabiegi opanowania losu – rodzą się i wiążą w znaczenia w toku doświadczeń potocznych. I zanim doświadczenia staną się oderwanymi pojęciami, takimi jak prawdomówność, wierność czy sprawiedliwość, są najpierw małymi i zabawnymi przygodami dnia powszedniego.

Włodzimierz Maciąg, *O daremności naszych działań – „Bajki” Ignacego Krasickiego* [w:] *Arcydziała literatury polskiej. Interpretacje*, t. 1, pod red. Stanisława Grzeszczuka i Anny Niewolak-Krzywdy, Krajowa Agencja Wydawnicza, Rzeszów 1987, s. 112–115.

¹ literatura epigramatyczna – zbiór utworów mających cechy epigramatu, czyli zwięzłego, wierszowanego tekstu, często z dowcipnym, zaskakującym zakończeniem

1. Zadaniem tekstu jest (0–1)

- A. rozbawienie czytelnika.
- B. poszerzenie wiedzy odbiorcy.
- C. wprowadzenie czytelnika w błąd.
- D. zwrócenie uwagi na język artykułu.

2. Siedemnastowiecznym autorem bajek był (0–1)

- A. Ezop.
- B. Ignacy Krasicki.
- C. Jean de La Fontaine.
- D. Gotthold Ephraim Lessing.

3. Według autora tekstu właściwością literatury oświecenia było (0–1)

- A. ośmieszenie zachowań dworu.
- B. dążenie do pouczenia czytelnika.
- C. zachęcenie do naśladowania mód.
- D. zapewnienie czytelnikowi rozrywki.

4. Wymień trzy cechy gatunkowe bajki. (0–1)

.....

.....

.....

5. Informację o przedmiocie zainteresowania filozofii zawiera wypowiedzenie (0–1)

- A. [...] *jego myśli o człowieku, naturze ludzkiej, losie nie znalazły nigdzie tak bogatego i równocześnie dowcipnego wyrazu.*
- B. [...] *umownie zachowanie tych zwierząt rozumiane jako odpowiednik pewnych ludzkich cech czy temperamentów.*
- C. *Badacze dorobku Krasickiego twierdzą, że właśnie „Bajki” oddają najpełniej filozoficzne poglądy i uwrażliwienia poety [...].*
- D. *Proste, skromne i przystępnie podane bajki – i filozofia?*

6. Oceń prawdziwość podanych informacji. Wybierz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa. (0–1)

1.	Istotą bajki jest opis wydarzenia.	P	F
2.	Bajki wyrażają życiowe mądrości w przystępny sposób.	P	F

7. W bajkach lew jest alegorią (0–1)

- A. głupca.
- B. władcy.
- C. filozofa.
- D. spryciarza.

8. Informację o tym, jak rozwijała się bajka jako gatunek, odnajdziesz w (0–1)

- A. słownika poprawnej polszczyzny.
- B. słownika terminów literackich.
- C. słownika ortograficznym.
- D. słownika filozoficznym.

9. Ze zdania: *Badacze dorobku Krasickiego twierdzą, że właśnie Bajki oddają najpełniej filozoficzne poglądy i uwrażliwienia poety, jego myśli o człowieku, naturze ludzkiej, o losie nie znalazły nigdzie tak bogatego i równocześnie dowcipnego wyrazu* wypisz czasowniki i określ ich formę gramatyczną (osobę, liczbę, czas). (0–2)

.....

.....

.....

10. Napisz, jaką częścią mowy jest podkreślony wyraz i określ, w jakim przypadku, liczbie i rodzaju występuje w zdaniu. (0–2)

Czy to nie za daleko idący wniosek?

.....

11. Wymień z tekstu zdanie zawierające: (0–2)

- fakt –
 - opinię –
-

12. Napisz, czego można dowiedzieć się z bajek na temat ludzkich charakterów. (0–4)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

A series of horizontal dotted lines for writing, consisting of 30 rows.